

ŞEKER DEPOLAMA KESİNTİSİ VE PRİM ÖDEMELERİ YÖNETMELİĞİ

(27 Ocak 2004 tarih, 25359 sayılı Resmi Gazete)

(Değişik: R.G. 16/5/2009-27230)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı; şekerin üreticiden tüketiciye istikrarlı bir fiyat ile düzenli olarak ulaşmasını sağlamak üzere Şirketler arasında satış zamanlarından kaynaklanan rekabeti bozucu şartları ortadan kaldırmak amacıyla, şeker satış miktarları üzerinden yapılacak kesinti ve prim ödemelerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 — (Değişik: R.G. 16/5/2009-27230) Bu Yönetmelik, Şeker Kurulunca verilen kotalar dahilinde, şirketlerce A kotası kapsamında üretilen kristallendirilmiş sakarozu kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 19/4/2001 tarihli ve 24378 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4634 sayılı Şeker Kanununun 12 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

a) Şeker: Beyaz şeker (standart, rafine küp ve kristal şeker), yarı beyaz şeker, rafine şeker, ham şeker ve kahverengi şeker olarak sınıflandırılan, pancar veya kamıştan üretilen kristallendirilmiş sakaroz ile nişasta kökenli izoglukoz, likid ya da kurutulmuş halde glukoz şurubu, sakaroz veya invert şeker veya her ikisinin karışımının suda çözünmesinden meydana gelen şeker çözeltisi ve invert şeker şurubu ile inülin şurubunu,

b) Pazarlama yılı: 1 Eylül ile 31 Ağustos tarihleri arasındaki dönemi,

c) A kotası: Yurt içi talebe göre üretilen ve pazarlama yılı içinde iç pazara verilebilen şeker miktarını,

d) Şirket: Bir veya birden fazla sayıda şeker fabrikasını bünyesinde bulunduran ve/veya işleten tüzel kişiliği,

e) Şeker Fabrikası: Şekeri girdi olarak kullanan işletmeler hariç olmak üzere, 4634 sayılı Şeker Kanununun 2 nci maddesinin (e) bendinde tanımlanan ürünler ile ham şekeri işleyerek şeker üreten işletmeyi,

f) Kanun : 4634 sayılı Şeker Kanununu,

g) Kurum: Şeker Kurumunu,

h) Kurul : Şeker Kurulunu,

i) Prim: Şekerin üreticiden tüketiciye istikrarlı bir fiyat ile düzenli olarak ulaşmasını sağlamak üzere şirketlerin ay başı – ay sonu stoğu ortalaması ve şeker satış fiyatları esas alınarak yapılacak depolama primi ödemelerini,

j) Kesinti : Şekerin üreticiden tüketiciye istikrarlı bir fiyat ile düzenli olarak ulaşmasını sağlamak üzere fiili şeker satış miktarları ve şeker satış fiyatları esas alınarak yapılacak kesintileri,

k) Şeker Satış Fiyatı : Depolama primi ve kesintisine esas olacak ve Şirketler tarafından pazarlama yılı başında Kuruma bildirilecek ürün bazında satış fiyatları ortalamasını,

l) **(Mülga: R.G. 16/5/2009-27230)**

m) **(Ek: R.G. 16/5/2009-27230)** Ortalama Fiyat: Şirketlerce bildirilen şeker satış fiyatlarının, şirketlerce A kotası satış tahmininin bildirilmemesi halinde, A kotası esas alınarak hesaplanan ağırlıklı ortalamasını,

n) **(Ek:R.G.16/5/2009-27230)** Temel Prim: Prim tutarlarını hesaplamak üzere, aylık ortalama stok miktarı üzerinden ödenecek kg başına prim tutarını,

o) **(Ek:R.G.16/5/2009-27230)** Kesinti Oranı: Kesinti tutarını hesaplamak üzere, şirketlerin yıllık arz miktarlarının ortalama fiyatla çarpılması sonucu elde edilen bedellerine uygulanacak yüzde oranı ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Şeker Ticaretinde Depolama Kesintisi ve Prim Ödemelerine Dair Usul ve Esaslar

Prim ve Kesintiye Esas Miktarların Belirlenmesi ve Bütçelenmesi

Madde 5 — (Değişik: R.G. 16/5/2009-27230) Kurum, her pazarlama yılının sonuna kadar, başlayacak olan pazarlama yılı için şirketlerin A kotası ile belirlenen arz miktarlarını dikkate alarak depolama prim ve kesintisi için tahmini bütçe yapar. Kesinti oranı ve temel primi belirler. Kesinti oranı, Kanunun 9 uncu maddesinin (b) bendinde yer alan kısıtlamalar dikkate alınarak belirlenir. Şirketler, A kotası ile belirlenen yıllık arz miktarlarından farklı satış tahminleri olması halinde, söz konusu tahminlerini her pazarlama yılının Ağustos ayının en geç 15 inci gününe kadar Kuruma yazılı olarak bildirmek zorundadırlar. Bütçeleme esnasında; bu durumdaki şirketler için yıllık arz miktarı olarak, A kotası arz miktarları yerine, satış tahminleri dikkate alınır. Bütçede esas alınacak toplam stok miktarı, şirketlerin varsa önceki yıl verileri dikkate alınarak, tahmini olarak hesaplanır.

Herhangi bir pazarlama yılı için hesaplanan primlerin toplamı, hesaplanan kesintilerin toplamına eşit olacak şekilde belirlenir. Bu nedenle; temel prim ile kesinti oranının, eşitliği sağlayacak şekilde tespit edilmesi gerekir.

Bir pazarlama yılında primler ile kesintilerin toplamı herhangi bir nedenle birbirine eşitlenememiş ve depolama kesintisi ve prim ödemeleri hesabında fark oluşmuşsa, bu fark bir sonraki pazarlama yılına aktarılır.

Bütçede yer alacak tahmini kesintiler toplamı, şirketlerin A kotası veya bu maddenin birinci fıkrasında yer alan ve şirketlerce Kuruma beyan edilecek olan, yıllık tahmini satış miktarlarının ortalama fiyat ve Kurulca belirlenecek kesinti oranı ile çarpılması suretiyle bulunur.

Bütçe ile belirlenen ilgili pazarlama yılındaki tahmini kesintiler toplamına, bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen önceki pazarlama yılından kalan fark ilave edilir. Çıkan rakam, tahmini toplam stok miktarına bölünerek temel prim belirlenir.

Buna göre yapılacak bütçe; toplam kesinti tutarına hesap farklarının ilave edilmesiyle bulunur. Bu tutar ödenecek toplam prime denk olacaktır.

Fark tutarının dağıtımı, şirketlerin kesinti tutarının toplam kesinti içindeki payı esas alınıp, orantılanmak suretiyle yapılır.

Bütçe hesaplamasındaki toplam kesinti, yıllık arz miktarının ortalama fiyat ve kesinti oranı ile çarpımı, toplam prim ise, toplam satış miktarının temel prim ile çarpımı sonucunda bulunur.

Tahmini bütçede pazarlama yılı öncesinde belirlenen kesinti oranı ve kilogram başına prim tutarı; bütçenin uygulanması sırasında, oluşan aylık satış ve stok gerçekleştirmeleri dikkate alınarak bütçe denkliliğini sağlayacak şekilde Kurul tarafından yeniden belirlenebilir.

Prim

Madde 6 — (Değişik birinci fıkra: R.G. 16/5/2009-27230) Depolama primi, stoklarında A kotası şekeri bulunduran şirketlere şekerin net ağırlığı üzerinden ödenir.

(Değişik ikinci fıkra: R.G. 16/5/2009-27230) Herhangi bir ay için prime tabi miktar; o ayın başı ve sonunda stokta bulunan şeker miktarlarının aritmetik ortalamasına eşittir. Prime tabi miktar; 1/4/2002 tarihli ve 24713 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, Şeker Kotalarının Düzenlenmesine İlişkin Yönetmeliğin "Sorumluluk" başlıklı 7 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince şirketlerce, aylık dönemler halinde bir sonraki ayın ilk iki haftası içinde doğru ve tam olarak Kuruma bildirilmesi zorunlu olan ay başı - ay sonu stok miktarları esas alınarak Kurumca hesaplanır. Bu yolla hesaplanan prime tabi miktar, temel prim ile çarpılarak tahakkuk edecek prim tutarı bulunur.

Prim hesabında ham şeker, verim veya şeker içeriği esas alınarak şeker eşdeğeri olarak ifade edilecektir.

Kanun'un 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde, cari pazarlama yılı içinde, şirketlerin talep etmesi durumunda ve Kurulca uygun bulunması halinde, pazarlanamayan A kotasının tamamının veya bir kısmının, aynı pazarlama yılı içinde ihraç edilmek kaydıyla C şekerine aktarılması ve/veya gelecek yılın A kotasına aktarılması halinde, Kurum, mükerrer prim/kesintiye meydan vermeyecek şekilde ve bütçe denkliliği esasına dayalı olarak ilgili Şirket için karar alma yetkisine sahiptir.

Sonradan renklendirilmiş, aromalandırılmış ve katkı maddesi ilave edilmek suretiyle ortaya çıkan ürüne (kahverengi şeker hariç) depolama primi verilmez.

Şekerin bir ambardan başka bir ambara taşınması durumunda, taşımanın yapıldığı ayın son günü saat 24.00'e kadar önceki ambarda olduğu varsayılarak, izleyen ayın ilk günü saat 00.00'dan itibaren yeni ambarda olduğu varsayılarak depolama primi ödenir.

Kesinti

Madde 7 — (Değişik birinci fıkra: R.G. 16/5/2009-27230) Depolama kesintisi tutarı; satışı yapılan A kotası şekerinin net ağırlığının, ortalama fiyat ve kesinti oranı ile çarpılması suretiyle hesaplanır.

(Mülga ikinci fıkra: R.G. 16/5/2009-27230)

(Değişik: R.G. 16/5/2009-27230) Kesintiye esas olacak miktarın belirlenmesi amacıyla aşağıdaki işlemler "satış" sayılır:

- Şekerin, Şirketin sahip olduğu veya kiraladığı başka bir ambara girmemek üzere üretildiği fabrikadan çıkışı,
- Şirket ambarından çıkışı (ancak aynı şirketin bir ambarından diğerine şeker nakli elden çarkarma sayılmaz).
- Şekerin şirket ambarından şeker çıkışı olmadan mülkiyet hakkının devri.

d) Şekerin şirket tarafından işlenerek Ortak Gümrük Tarifesi 17.01 pozisyonunda belirtilenlerin dışındaki bir ürüne dönüştürülmesi.

e) Şekere değişik tat veya renk verici maddeler katılması veya bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (a) bendinde tanımlananlar dışındaki bir şekerle karıştırılması sonucu karışımın depolama primi hakkını kaybedecek hale gelmesi.

Dönüştürme Katsayısının Belirlenmesi

Madde 8 — Ham şeker için depolama prim ve kesintisinin hesaplanmasında beyaz şeker eşdeğerine dönüştürme katsayısı Kurul tarafından belirlenir. Seçilen yöntem bir pazarlama yılı boyunca değiştirilemez.

Tahsilat ve Ödemeler

Madde 9 — (Değişik: R.G. 16/5/2009-27230) Kurum, prime hak kazanmış veya kesintiye tabi olacak her şirketin; almaya hak kazandığı aylık prim tutarlarını ve tahakkuk eden aylık kesinti tutarlarını, birincisi Eylül-Şubat ve ikincisi Mart-Ağustos olmak üzere altı aylık dilimler halinde hesaplar. Hak kazandıkları prim tutarları ile ödeyecekleri kesinti tutarlarını birbirine mahsup ederek, oluşan net kesinti tutarlarını ve net prim alacağı tutarlarını ilgili şirketlere bildirir.

Birinci fıkrada belirlenen tutarlar ile ilgili ödeme veya tahsilat; altı aylık dilimler halinde olmak üzere, ilk dilim ilgili pazarlama yılının Nisan ayı içinde, ikinci dilim ise izleyen pazarlama yılının Ekim ayı içinde yapılır.

Farkların Düzeltilmesi

Madde 10 — (Değişik: R.G. 16/5/2009-27230) Fiili stoklar ile prim ödemesine yönelik olarak kaydedilen stoklar arasında bir farklılık çıkması halinde, gerekli düzeltmeyi yapmak Kurumun yetkisindedir. Fazla ödendiği tespit edilen prim miktarı Kurum tarafından, ilgili şirkete bildirilir. Şirket bu meblağı bildirim tarihinden itibaren bir ay içinde Kurum hesabına yatırır.

Depoların Teknik Özellikleri

Madde 11 — (Değişik: R.G. 16/5/2009-27230) Şekerin prim ödemesine hak kazanabilmesi için muhafaza edildiği depolar, yürürlükteki Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinde yer alan gıdaların depolanması kurallarına uygun olmalıdır.

Şeker Kurulu; şirketleri, depolarını uygun hale getirmeleri için uyarmak, süre vermek, süreyi uzatmak, verilen süre içerisinde bu şartları aramamak, ilgili şirketi ya da şirketleri prim ödemesi kapsamında çıkarmak yönünde kararlar alır ve uygular. Uygun koşullarda depolanmaması nedeniyle prim ödemesi kapsamında çıkarılan şirketin, daha sonra bu şartı sağlaması halinde prim ödemesi kapsamına alınması Kurul Kararıyla olur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yürütme ve Yürürlük

Geçici Madde 1 — (Mülga: R.G. 16/5/2009-27230)

Geçici Madde 2 — (Mülga: R.G. 16/5/2009-27230)

Yürürlük

Madde 12 — (Değişik: R.G. 16/5/2009-27230)

Bu Yönetmelik yayımı

tarihinde yürürlüğe girer. 2008/2009 pazarlama yılı için hazırlanan Depolama Kesintisi ve Prim Ödemeleri Bütçesi Kurul tarafından Yönetmeliğe uygun olarak düzeltilir.

Yürütme

Madde 13 — (Değişik: R.G. 16/5/2009-27230) Bu Yönetmelik hükümlerini Şeker Kurumu Başkanı yürütür.